

Complex project ECA

Verslag Actorenoverleg – 22 mei 2023

Datum:	22 Mei 2023
Auteur:	Niels Schelkens (SHIP)
Document:	ECA30-SHP-0003-Actorenoverleg 20220522-ALG-VSL-0182-1.0-A
Aanwezigheidslijst:	Bijlage 1

1. OPENING

FB opent de vergadering en heet iedereen welkom, vervolgens worden de agendapunten overlopen:

- Toelichting MER discipline grondwater (Filip Lauryssen);
- Stand van zaken CCL en PFAS onderzoek (Kristof Guldentops);
- Toelichting van het voorontwerp projectbesluit WOW (Thomas Maes);
- Toelichting actualisatie MKBA CCL (Johan Gauderis)

2. TOELICHTING MER DISCIPLINE GRONDWATER

Voor de presentatieslides wordt verwezen naar de PowerPoint op de ECA website (via 'documenten' – 'actorenoverleg').

Als je 5000 m³ water per dag dient te retourneren hoe ziet de waterzuivering er dan uit? Hoe wordt deze georganiseerd?

FL: Uiteraard zal deze grote hoeveelheid ook proper water bevatten die geen zuivering vereist. Dat deel kan gemakkelijk worden overgezet. Daarnaast zal locatie gebonden specifiek moeten gekeken worden hoe het kan worden aangepakt. Dat wordt nog een grote uitdaging door het grote debiet. Een zuivering op retourwater is steeds complex. Er is een "tijdelijk handelingskader" voor PFAS vastgelegd. Echte normen zijn dat nog niet, maar wel enkele principes. Zo wordt er uitgegaan van een stand still waarbij de waardes zeker niet verslechteren. Theoretisch is dat mogelijk maar de effectieve uitvoering vraagt nog enige denkoefeningen. Filip Boelaert: Ook dient rekening gehouden te worden dat de 5000 m³ die wordt onttrokken niet onmiddellijk geretourneerd moet worden, door zuivering wordt water tot één maand vast gehouden.

Wat is het verschil tussen bemaling in 'de natte' of 'de droge'?

FL: Dat heeft eigenlijk geen betrekking op de bemaling maar op een bouwwijze. Er kan gebouwd of uitgegraven worden op twee manieren. In 'de natte': hierbij is er geen bemaling en staat het grondwater op zijn normale peil. De uitgegraven grond is dan modder door de combinatie van grond met grondwater. In 'de droge' heeft bemaling de grondwatertafel verlaagd en is de grond die wordt uitgegraven droog. Hier is het gewenst door de aanwezige veenpakketten te werken in droge omstandigheden omdat deze in natte

toestand moeilijk handelbaar zijn en een smurrie vormen. Bij bemaling is het droog, compacter en beter behandelbaar. De lozing van bemalingswater gebeurt altijd in oppervlaktewater.

Welke milderende maatregelen worden voorgesteld tegen de vernatting en verzilting in Prosperpolder-Zuid?

FL: Als blijkt dat de watertafel te hoog zou stijgen en er waterschade zou optreden kan er op plaatsen waar bewoning aanwezig is, gedraineerd worden. De grondwatertafel wordt dan lokaal verlaagd.

Dat is niet iets dat proactief in het ontwerp wordt voorzien?

Tim Gregoir: Jawel, dat wordt wel degelijk in het ontwerp voorzien.

Het lijkt mij complex om een woning continu te draineren?

TG: Dit zal eerder gebeuren in de winter, bij extreme situaties kan de grondwatertafel te hoog komen en dan treedt de drainage in werking.

3. STAND VAN ZAKEN CCL EN PFAS ONDERZOEK

Voor de presentatieslides wordt verwezen naar de PowerPoint op de ECA website (via 'documenten' – 'actorenoverleg').

PFAS is toch relatief nieuw, kunnen er dan al erkende verwerkers zijn?

KG: Ja er zijn erkende verwerkers. Steeds meer en meer worden er op locaties over Vlaanderen PFAS-waarden aangetroffen. Deze moeten verwerkt worden. De markt zal zich hier op moeten organiseren en de uitdaging zal liggen in de verwerking van grote volumes. Het voordeel is dat het een langlopend project is en dat de markt zich steeds beter zal organiseren doorheen de tijd, door kennis en innovatie. Op het terrein zullen zuiveringsinstallaties worden gebouwd om lokaal het probleem aan te pakken.

Welke zones zullen in het landbouwgebied onderzocht worden?

KG: Het hele landbouwgebied binnen het projectgebied van ECA zal onderzocht worden. Uit voorzorg willen we alles in kaart hebben. Concreet volgt er in de loop van juni nog een infosessie voor de plaatselijke landbouwers. FB: Het is belangrijk hier een kanttekening te maken dat nog niet overal PFAS is aangetroffen en het zich beperkt tot een aantal plaatsen. Zeker in de grond is de verspreiding beperkt. Bij grondwater zit de verspreiding ruimer.

Zien jullie een logica in van de verspreiding van PFAS in de bodem (beperkt) en het grondwater (ruimer)?

FB: De gronden zijn voornamelijk gebruikt voor landbouw en industrie. De plaatsen waar voornamelijk PFAS vervuiling wordt aangetroffen, zijn industrielocaties of brandweerkazernes. Het schuim om te blussen bevat eveneens PFAS. KG: Dat zal nog verder moeten onderzocht worden. Het bureau Abo was reeds aangeduid om bodemonderzoeken uit te voeren, en het dat samen met Tractebel, Geosonda, OVAM en VMM doen. Deze expertise moet ons in staat stellen de problematiek goed in kaart te brengen. We zullen ook leren van Lantis, dat nu pionierswerk doet mbt PFAS.

Zit het beter in het grondwater dan in de bodem?

FB: Beiden zijn niet goed en zowel in het grondwater als in de bodem zal er gepaste sanering moeten plaatsvinden. Grond die of water dat vervuild is, zal niet hergebruikt worden maar gezuiverd. Ook hierin worden nog innovatieve doorbraken verwacht voor het project lopende zal zijn, wat de efficiëntie en uitvoering ten goede zal komen.

Kunnen de landbouworganisaties ook worden uitgenodigd op dit infomoment?

KG: Absoluut, we zullen de uitnodiging ook versturen naar de landbouworganisaties.

Stel dat er PFAS wordt aangetroffen in het landbouwgebied. Zal er dan ook nog verder onderzoek gedaan worden buiten de projectcontouren van ECA?

KG: Gezien de projectlogica ligt de focus op het projectgebied van ECA. Bij het eventueel aantreffen van positieve PFAS-waarden is het aan VMM en OVAM om te beslissen of er ook buiten het projectgebied ECA verder onderzoek nodig is.

Is er al een indicatie van de bron van de vervuiling?

KG: Dat is dit moment heel moeilijk in te schatten FB: Bij grondvervuiling is het makkelijker in te schatten omdat dat locatie gebonden is. Bij de vervuiling in grondwater is dat veel moeilijker in te schatten omdat dit zich meer verspreidt door stromingen. Het wordt wel verder onderzocht. Het belangrijkste is dat wanneer het project start, de vervuiling in kaart is gebracht, om het dan te kunnen aanpakken.

4. TOELICHTING VAN HET VOORONTWERP PROJECTBESLUIT WOW

Voor de presentatieslides wordt verwezen naar de Powerpoint op de ECA website (via 'documenten' – 'actorenoverleg').

Wat is de hoogte van de bruggen?

TM licht toe dat alle bruggen 5,70 m TAW zijn.

Het verkeer zal hierdoor wel stijgen?

De WOW genereert geen bijkomstig verkeer op zich. Het zijn de nieuwe ontwikkelingen binnen Containercluster Linkerscheldeover (nieuw containergetijdendok en logistieke zone) die bijkomend verkeer zullen genereren.

Het zou goed zijn dat er in de haven wat meer alternatieven komen, nu moet alles door de Liefkenshoekunnel. Hoe regelen jullie de aansluiting van de WOW met de E34?

TM: De WOW biedt een waardig alternatief en verbetert zo de ontsluiting van de haven. Het is een eerste stap in de richting van een vlottere doorgang in de haven. De verbinding tussen de WOW en de E34 maakt deel uit van een afzonderlijk project "E34 West" onder verantwoordelijkheid van het Dept MOW (Maritieme Toegang), dat echter niet tot de scope van ECA behoort. FB stelt voor om tijdens een volgend Actorenoverleg een stand van zaken te geven voor E34 West.

Klopt het dat de Middenstraat op termijn geknipt zal worden voor gemotoriseerd verkeer?

TM: De Middenstraat wordt volledig gesupprimeerd.

Is er een mogelijkheid om het fietspad dat komt van het complex Hogendijk aan te takken op het fietspad dat functioneel is rondom de haven?

TM: Er is reeds zo'n plan opgemaakt, echter werd er een alternatief besproken met de fietsersbond en het gemeentebestuur welke eerder de voorkeur krijgt. Er zal nog een meeting worden ingepland met Doel 2020 om opmerkingen over het plan te bespreken.

Waarom wordt niet gekozen voor rotondes maar wel voor verkeerslichten op de kruispunten?

FB: Verkeerslichten hebben een grotere capaciteit: ze kunnen meer en beter voertuigen afwikkelen dan rotondes. TM: het verkeer is zo ook beter te sturen. De lichten kunnen dan worden afgestemd op de drukte van het complex Vrasene, wat opgenomen is als een milderende maatregel. Het biedt mogelijkheden om verkeersdrukke beter te spreiden.

Er was sprake dat er geen recreatieve invulling kon plaatsvinden op de polderheuvel, is er dan geen mogelijkheid om zachte recreatieve passages te voorzien op de bufferdijk?

TM: dat kan uiteraard wel en daar zullen verschillende wandel- en fietspaden voorzien worden. Specifiek is er aan de kop van Doel (leefbaarheidsbuffer) wel meer mogelijk qua recreatie, omdat daar geen Seveso bedrijven gelegen zijn.

De holle dijk wordt ook voorzien in Putten West? Niet enkel in Putten Weiden?

TM: De holle dijk wordt daar voorzien waar er te weinig ruimte is om een dijklichaam te construeren. Op het kaartje met oranje aangeduid. Op de middenweg is dit ook zo voorzien. Er zijn verschillende snedes die de holle dijk weergeven. Het aantal bomen dat voorzien wordt, hangt af van de ruimte die nog beschikbaar is.

Wat met de hoeve die gesloopt dient te worden?

TM: De eigenaars werden hiervan reeds op de hoogte gesteld. *(verduidelijking achteraf, door Thomas Maes: de hoeve aan Dreefstraat 1 dient op termijn gesloopt te worden voor ECA, met name in het kader van 'Containercluster LSO'. Maar in het kader van de WOW moet deze hoeve nog niet verdwijnen en kan de voorlopige ontsluiting ervan verlopen via het kruispunt ter hoogte van Saftingen).*

Zitten er in het RUP overdrukken waar er in agrarisch gebied wordt herbestemd? En zit dat dan ook in de compensatiemaatregelen?

Ine Dhondt licht toe dat dit zeer beperkt is: er wordt een klein stukje herbestemd aan het complex Hogen-dijk in functie van de buffering. Nadien wordt dat in het RUP CCL paars gebied, dus gebied voor watergebonden bedrijventerrein. Dat is daarin meegerekend. Theoretisch moet daar dan een buffering worden voorzien en zal dat dus worden herbestemd.

Is het mogelijk om voor de aansluiting van de Dreefstraat een beperking van het doorgaand vrachtverkeer te voorzien en hier aandacht te vragen voor sluipverkeer bij drukke momenten?

TM: Ik denk dat dat wel mogelijk is en besproken kan worden met de gemeente. FB: Het gebruik van sluipwegen dient zeker vermeden te worden en er zullen maatregelen genomen dienen te worden om dit tegen te gaan. TM: Er zijn reeds maatregelen opgenomen (detaillering van belijning, enz.) die met de gemeente nog zullen worden besproken.

Filip Boelaert licht toe dat wanneer het voorontwerp projectbesluit definitief is en verzonden wordt naar de adviesinstanties, de documenten beschikbaar gesteld worden via de website van ECA. Dit om zo veel mogelijk transparant te communiceren. De leden van het Actorenoverleg ontvangen een aankondiging wanneer de documenten effectief beschikbaar zijn.

5. TOELICHTING MKBA

Voor de presentatieslides wordt verwezen naar de PowerPoint op de ECA website (via 'documenten' – 'actorenoverleg').

Is er in die 41 scenario's ook een scenario dat de werkgelegenheid minder waardeert?

Johan Gauderis: Nee, die 25% is reeds een voorzichtige aanname.

Hoeveel Jobs creëert het project? En zijn de indirecte jobs meegerekend?

Johan Gauderis: Het precieze aantal ken ik niet uit het hoofd, maar het zal opgenomen worden in het verslag.

(toevoeging na de vergadering: volgens de geactualiseerde MKBA CCL zouden er ongeveer 15 jaar na de eerste ingebruikname van een nieuw containergetijdendok 1400 directe + 1000 indirecte jobs aan CCL verbonden zijn (in scenario lage groei) of 2000 directe + 1500 indirecte jobs (in scenario hoge groei).)

De indirecte jobs zijn hier inderdaad reeds ingecalculeerd. Ze zijn gebaseerd op een studie van de universiteit Antwerpen die gekeken heeft naar de containerketen voor de directe jobs. De indirecte jobs zijn gebaseerd op het rapport van de nationale bank die de verhouding bekijkt tussen directe en indirecte jobs.

Zijn de jobs meegerekend al tijdens de constructiefase?

Nee, deze zitten niet in de berekening omdat die tijdelijk is. Daarnaast is er gekeken naar wat lokaal gebeurt zoals overslag en containers die in het havengebied zelf verwerkt worden. Wat niet opgenomen is, is transport omdat dit grotendeels gaat over buitenlandse transportfirma's en dus geen echte lokale werkgelegenheid creëert.

6. SLOT

FB bedankt de sprekers. Een volgende actorenoverleg wordt voorzien in het najaar. Vragen kunnen nog steeds via mail gesteld worden.

7. BIJLAGE: AANWEZIGEN

naam	voornaam	medium
Artois	Dirk	Agentschap Onroerend Erfgoed
Baetens	Johan	Natuurpunt Waasland
Boelaert	Filip	Voorzitter ECA
Borgmans	Sigrid	MLSO
Bosman	Tom	Interwaas
Casier	Bart	Interwaas
Cerpentier	Paul	ABS
Claeys	Jasmien	Boerenbond
Coeck	Chris	Port of Antwerp-Bruges
Coppens	Sofie	Alfaport Voka
Debuck	Virginie	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
De Kempeneer	Filip	Aertssen Logistics
De Keuster	Yves	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Delaruelle	Stephan	Erfpunt
De Maegt	Isabelle	Febetra
Deneweth	Conny	DenS Communicatie
Devos	Kristof	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Dhondt	Ine	Departement Omgeving
Doggen	Katrien	Natuurpunt Waasland kern Haven
Eloot	Katrien	Waterbouwkundig Laboratorium
Gauderis	Johan	Rebel Group
Goris	Maarten	Omgevingsmanager ECA
Gregoir	Tim	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Guldentops	Kristof	Port of Antwerp-Bruges
Heyndrickx	Sven	Gemeente Beveren
Jongenelen	Boud	Lenora
Lauryssen	Filip	Sweco Belgium
Lenaerts	Tom	Aertssen Logistics
Leroy	Trees	Departement Omgeving
Maes	Thomas	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Malcorps	Denis	Doel2020

Meuwissen	Ellen	MSC BELGIUM
Schelfhout	Koen	Gemeente Hulst
Schelkens	Niels	SHIP
Stalmans	Erik	Lenora
Steijaert	Denis	Gemeente Hulst
Stevens	David	Departement Omgeving
Stoop	Marc	Gemeente Beveren
Thijs	Vincent	Port of Antwerp-Bruges
Tuerlinckx	Kurt	Port of Antwerp-Bruges
Van Bockstal	Patrick	De Vlaamse Waterweg nv
Van Daele	Johan	MPET
Van Damme	Jan	Gemeente Beveren
van Dijk	Michiel	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Van Driessche	Liesbeth	MLSO
Van Duyse	Jo	Gemeente Beveren
Vercauteren	Dominique	Port of Antwerp-Bruges
Verhelst	Dirk	INEOS Phenol Belgium NV
Vertenten	Eva	Grenspark Groot Saeftinghe - EGTS Linieland
Vervaet	Steven	Gemeente Zwijndrecht
Wouters	Eddy	ASV